

VII. / 2024

Nr. 1531 / 2024 SINOD – OCTOMBRIE 2024

Iubiți confracți în preoție, dragi credincioși!

Acum, în imediata apropiere a celei de-a doua sesiuni a Sinodului Episcopilor, ne adresăm, prin această scrisoare, întregului popor al lui Dumnezeu, ca să însoțească cu rugăciunea această muncă atât de importantă a Bisericii și să ceară revărsarea Duhului Sfânt.

După cum bine se știe, în 9 octombrie 2021, Sfântul Părinte a deschis la Roma faza consultativă a Sinodului despre sinodalitate, cu titlul „*Pentru o Biserică sinodală. Comuniune, participare, misiune.*”, în care a invitat tot poporul lui Dumnezeu ca, în legătură cu sinodalitatea, să aprofundeze comuniunea, participarea și misiunea la toate nivelurile: parohii, diferite comunități, dieceze, eparhii, la nivel național și continental.

În diecezele și eparhiile noastre, mulți au participat la această muncă, fapt pentru care le mulțumim și pe această cale.

În octombrie 2023 s-a desfășurat prima sesiune a celei de-a XVI-a Adunări Generale Ordinare a Sinodului Episcopilor unde, pe baza propunerilor venite din dieceze și eparhii de pe toate continentele, a fost aprofundat procesul sinodal, cu protagonismul Duhului Sfânt (așa cum sublinia Sfântul Părinte, încă de la discursul de deschidere: „Sinodul nu este un parlament, Sinodul nu este o investigație cu privire la opinii; Sinodul este un moment eclezial, iar protagonistul Sinodului este Duhul Sfânt. Dacă nu există Duhul Sfânt, nu va exista Sinod.” – *Discursul Sfântului Părinte Papa Francisc la momentul de reflecție pentru începutul parcursului sinodal, 9 octombrie 2021 – sursa: magisteriu.ro*).

La sfârșitul primei sesiuni s-a publicat un raport de sinteză, în care participanții la Sinod scriu: „Este o experiență, plină de bucurie și de recunoștință, pe care am trăit-o în această Primă Sesiune a Adunării sinodale (...) am putut trăi împreună cu o singură inimă și un singur suflet, deși în diversitatea proveniențelor, limbilor și culturilor (...) Duhul Sfânt ne-a făcut să experimentăm armonia pe care numai el știe s-o genereze”. (*Raport de Sinteza. O Biserică sinodală în misiune*, Editura Sapiientia, p 7)

Între cele două sesiuni, Sfântul Părinte a considerat important ca, în perioada 29 aprilie – 2 mai 2024, să invite reprezentanți ai parohilor din întreaga lume la Roma, pentru ca ei să participe la o consfătuire sinodală, împreună cu Secretariatul General al Sinodului, astfel încât să ajute ca spiritul și stilul sinodului să ajungă la cât mai mulți oameni.

Ceea ce ne leagă pe parcursul acestui proces - fie că participăm direct la sinod, fie că îl susținem din diecezele și eparhiile noastre - este angajamentul comun de a trăi **comuniunea, participarea și misiunea** acolo unde ne aflăm. Este important în special să ne ascultăm unii pe

alții cu respect, plecând urechea la ceea ce Duhul Sfânt vrea să ne spună prin intermediul fraților și surorilor noastre, așa cum ne vorbește și în propriul suflet.

Pregătirea Sinodului și însăși desfășurarea lui solicită multă muncă, multă atenție dar, înainte de toate, este nevoie de harul Duhului Sfânt, pe care să-l cerem, unindu-ne cu toții în rugăciune.

Instrumentum laboris (Instrumentul de lucru), pregătit pentru cea de-a Doua Sesiune, reunește și prezintă în mod sintetic rodul consultării în urma publicării raportului Primei Sesiuni, concentrându-se în mod deosebit asupra întrebării „Cum să fim Biserică sinodală în misiune?”.

Sarcina celei de-a Doua Sesiuni este să ducă la îndeplinire discernământul început în Prima Sesiune și să ofere Sfântului Părinte, în *Documentul final*, rezultatul acestui discernământ.

Munca se va desfășura conform celor 4 părți ale Instrumentului de lucru, ce vor fi parcurse în 4 module de discuții sinodale:

- O premisă intitulată **Fondamenti – Fundamente** – ce prezintă liniile fundamentale ale viziunii asupra unei Biserici sinodale în misiune, precum și trei capitole, după cum urmează:
  - 1. **Relazioni – Relații** – capitol care se oprește asupra unei Biserici capabile să cultive relațiile: cu Domnul, între bărbați și femei, în familie, în comunitate, între grupuri sociale. Pentru că tocmai prin intermediul relațiilor – cu Cristos, cu ceilalți, în comunitate – se transmite credința.
  - 2. **Percorsi – Parcursuri** – pune în lumină procesele care asigură îngrijirea și dezvoltarea relațiilor, în particular uniunea cu Cristos în vederea misiunii și armonia vieții comunitare, datorită capacității de a înfrunta împreună conflicte și dificultăți.
  - 3. **Luoghi – Locuri** – care ne invită să depășim o viziune statică a locurilor, care le ordonează după nivele sau trepte ce se succed conform unui model piramidal (Parohia, Zona, Dieceza sau Eparhia, Provincia Ecleziastică, Conferința Episcopală sau Structura Ierarhică Orientală, Biserica Universală) – aplecându-ne spre dinamicele ce marchează mobilitatea persoanelor în lumea contemporană, fără a pierde din vedere legăturile unității în Biserică.

Un număr de 10 grupuri de studiu, alcătuite din experți, au fost special constituite, pentru a profunziona 10 tematici încredințate lor de Sfântul Părinte (vezi anexa). Aceste grupuri vor prezenta, la începutul Sesiunii a doua, stadiul actual al cercetării lor și vor rămâne apoi operative până în iunie 2025.

Vă rugăm ca, și pe parcursul celei de-a doua sesiuni a Sinodului, care se va desfășura între 2-27 octombrie a.c., să vă rugați, la sfârșitul fiecărei liturghii sau la rugăciunea credincioșilor, pentru lucrările Sinodului. Vă rugăm ca și în afara sfintelor liturghii să purtați în rugăciune Sinodul și pe participanții la Sinod.

Lumea se uită la Sinod fie cu așteptări exagerate, fie cu scepticism. Însă faptul că întreaga Biserică se roagă pentru Sinod, face ca noi să ne uităm la el cu multă speranță.

ANEXĂ:

Tematicile încredințate celor 10 grupuri de studiu:

1. Raporturile dintre Bisericile Orientale Catolice și Biserica latină
2. A asculta strigătul săracilor
3. Misiunea în mediul digital
4. A revizui *Ratio Fundamentalibus Institutionis Sacerdotalis (formarea preoților)* în perspectivă sinodală misionară
5. Forme ministeriale specifice
6. Raporturile între Episcopi, Călugări, Asociații ecleziale
7. Figura Episcopului – criterii de selecție, funcția judiciară, vizita ad limina – în perspectivă sinodală misionară
8. Rolul reprezentanților pontificali

9. Criterii teologice și metodologii sinodale pentru discernământul comunitar al unor chestiuni doctrinare, pastorale și etice controversate
10. Receptarea roadelor parcursului ecumenic în Poporul lui Dumnezeu

Timișoara, la 28 septembrie 2024

✠ Iosif Csaba Pál
episcop diecezan